

Ledningsinstruktion

Innehållsförteckning

1	Allmänna bestämmelser om Åbo Akademi	2
1.1	Författningsgrund och instruktioner	2
1.2	Åbo Akademis uppgifter	2
1.3	Hemort	2
1.4	Språk	2
2	Åbo Akademis ledning och organ	2
2.1	Åbo Akademis ledning	2
2.2	Styrelsen	3
2.3	Styrelsens uppgifter	3
2.4	Kansler och kanslers uppgifter	4
2.5	Universitetskollegiet	4
2.6	Universitetskollegiets uppgifter	4
2.7	Rektor, prorektor och vicerektorer	5
2.8	Rektors uppgifter	5
2.9	Ledningsgrupp	6
2.10	Förvaltningsorganet i Vasa	6
2.11	Fakulteter	6
2.12	Fakultetsråd	6
2.13	Fakultetsrådets uppgifter	7
2.14	Fakultetsdekan	7
2.15	Utbildningsrådet	7
2.16	Forskningsrådet	7
2.17	Institutioner	8
2.18	Särskilda enheter	8
2.19	Institutionens prefekt och institutionsråd	8
2.20	Rådet för verksamhetsledning och kvalitetssäkring	9
2.21	Examensnämnd	9
2.22	Språknämnd	9
2.23	Valnämnd	9
3	Övriga bestämmelser	9
3.1	Revision	9
3.2	Intern revision	10
3.3	Ikraftträdande	10

1 Allmänna bestämmelser om Åbo Akademi

1.1 Författningsgrund och instruktioner

Åbo Akademi är enligt universitetslagen (558/2009) ett offentligrättsligt universitet.

Åbo Akademi tillämpar, utöver universitetslagen och andra bestämmelser i lagstiftning, den här ledningsinstruktionen och andra instruktioner godkända av Åbo Akademis styrelse. Ledningsinstruktionen är normhierarkiskt högst bland Åbo Akademis styrdokument.

Styrelsen godkänner också instruktionerna för särskilda enheter (som Vasa övningsskola) och kan godkänna andra instruktioner. Av våra styrdokument är alltid den svenskspråkiga versionen bindande.

1.2 Åbo Akademis uppgifter

Åbo Akademi har enligt universitetslagen till uppgift att främja den fria forskningen och den vetenskapliga bildningen, att meddela på forskning grundad högsta undervisning och att fostra de studerande till att tjäna fosterlandet och mänskligheten. Åbo Akademi ska särskilt tillgodose den svenskspråkiga befolkningens behov av forskning och utbildning, och i sin verksamhet beakta landets tvåspråkighet.

Åbo Akademis verksamhet ska vara ordnad så att hög internationell kvalitet säkerställs inom forskning, utbildning och undervisning med iakttagande av etiska principer och god vetenskaplig sed. Åbo Akademi följer Forskningsetiska delegationens (TENK) föreskrifter om god vetenskaplig praxis.

1.3 Hemort

Åbo Akademis hemort är Åbo. Åbo Akademi är ett universitet med campus på två orter: ett campus i Åbo och ett campus i Vasa.

1.4 Språk

Åbo Akademis undervisnings-, examens- och förvaltningsspråk är svenska. Användningen av andra språk som undervisnings- och examensspråk och i studieprestationer regleras i instruktioner eller reglementen.

2 Åbo Akademis ledning och organ

2.1 Åbo Akademis ledning

Åbo Akademis högsta beslutande organ är styrelsen. Rektor leder och ansvarar för Åbo Akademis verksamhet. Åbo Akademi har ett universitetskollegium som representerar universitetssamfundet.

2.2 Styrelsen

Styrelsen har 7 eller 9–14 medlemmar. Universitetskollegiet bestämmer antalet styrelsemedlemmar och styrelsemedlemmarnas mandattid. I styrelsen är följande grupper företrädare:

- 1) professorer
- 2) övriga lärare och forskare samt övrig personal
- 3) studerande.

Antalet medlemmar från varje grupp får vara högst hälften av det totala antal styrelsemedlemmar som väljs ur grupperna. Universitetskollegiet beslutar om antalet personer i grupperna.

Minst 40 procent av medlemmarna i styrelsen ska vara andra personer än anställda eller studerande vid Åbo Akademi. Dessa väljs av universitetskollegiet och ska företräda mångsidig sakkunskap i samhällsliv och de vetenskaper som hör till Åbo Akademis verksamhetsområde. Styrelsen utser en av de här medlemmarna till ordförande och en till vice ordförande.

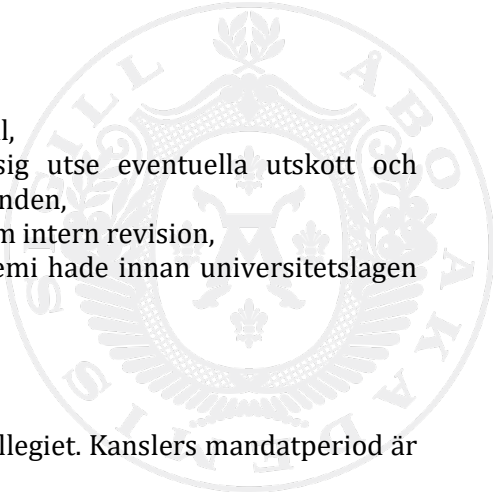
De medlemmar som representerar Åbo Akademis anställda eller studerande väljs av respektive grupp i enlighet med universitetslagen och Åbo Akademis Instruktion om val.

Universitetets rektor, prorektor, vicerektor, fakultetsdekan eller en chef för en enhet som är direkt underställd styrelsen, interna revisorn eller en medlem eller suppleant i universitetskollegiet får inte vara styrelsemedlem.

2.3 Styrelsens uppgifter

Styrelsen har till uppgift att

- 1) omsorgsfullt främja Åbo Akademis intressen
- 2) besluta om centrala mål och en strategi för verksamhet och ekonomi och om principer för styrningen av verksamheten och ekonomin
- 3) besluta om verksamhets- och ekonomiplan samt budget och upprätta bokslut
- 4) svara för förvaltningen och användningen av Åbo Akademis förmögenhet, om inte styrelsen har överfört befogenheten till rektor
- 5) svara för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad
- 6) godkänna avtal som är viktiga eller principiella med avseende på verksamheten och ge utlåtanden i principiellt viktiga frågor som gäller Åbo Akademi
- 7) godkänna avtalet med undervisnings- och kulturministeriet
- 8) välja en rektor och på rektors förslag välja prorektor och vicerektorer samt besluta om deras arbetsfördelning
- 9) avsätta rektor eller prorektor, om det med beaktande av uppgiftens art finns godtagbar och grundad anledning
- 10) på rektors förslag utse och avsätta annan ledande personal som är direkt underställd rektor
- 11) godkänna instruktioner och besluta om verksamhetsstrukturen
- 12) till undervisnings- och kulturministeriet ge förslag om ändring av utbildningsansvar
- 13) besluta om antal studerande som antas
- 14) besluta om fakultets- och enhetsindelning
- 15) besluta om inrättande eller avskaffande av särskilda enheter samt godkänna instruktioner om dessa

- 
- 16) utse valnämnd och godkänna instruktionen för val,
 - 17) besluta om sin arbetsordning och att inom sig utse eventuella utskott och arbetsgrupper som ansvarar för beredning av ärenden,
 - 18) välja intern revisor och upprätta en instruktion om intern revision,
 - 19) besluta om förvaltning av medel som Åbo Akademi hade innan universitetslagen trädde i kraft.

2.4 Kansler och kanslers uppgifter

Åbo Akademi har en kansler som utses av universitetskollegiet. Kanslers mandatperiod är 5 år.

Kansler har till uppgift att:

- 1) främja vetenskaperna och Åbo Akademis samverkan med samhället
- 2) bevaka Åbo Akademis allmänna intresse
- 3) ha tillsyn över verksamheten vid Åbo Akademi
- 4) besluta i ärenden kopplade till god vetenskaplig praxis på forskarnivå och handläggning av misstankar om avvikelser från den
- 5) besluta om att tilldela docenttitel på framställning av Fakultetsråden
- 6) besluta om att ordna promotion.

2.5 Universitetskollegiet

Åbo Akademi har ett universitetskollegium som består av 24 medlemmar med personliga suppleanter. Professorerna och gruppen bestående av forskarna, lärarna och den övriga personalen väljer enligt Instruktionen om val inom vardera gruppen 8 medlemmar med personliga suppleanter och studentkåren 8 företrädare med personliga suppleanter för studerande.

Universitetskollegiets mandatperiod är tre år. Kansler sammankallar kollegiet första gången efter nyval. Universitetskollegiet väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

2.6 Universitetskollegiets uppgifter

Universitetskollegiet har till uppgift att:

- 1) besluta om antalet medlemmar i styrelsen och om styrelsens och dess medlemmars mandattid och arvoden
- 2) utse medlemmar till Åbo Akademis styrelse som inte hör till Åbo Akademis personal eller studeranden
- 3) fastställa valet av styrelsemedlemmar för universitetets professorer, övriga lärare och forskare samt övrig personal och studerande
- 4) på styrelsens framställan befria en styrelsemedlem från sitt uppdrag
- 5) välja revisorer för Åbo Akademi
- 6) fastställa bokslutet och verksamhetsberättelsen samt besluta om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsemedlemmar och rektor
- 7) besluta om att väcka skadeståndstalan mot en styrelsemedlem, rektor och revisor
- 8) besluta om att befria en styrelsemedlem från sitt uppdrag
- 9) vid behov samlas för att diskutera viktiga ärenden som berör hela Åbo Akademi.

2.7 Rektor, prorektor och vicerektorer

Åbo Akademi har en rektor som styrelsen utser för högst 5 år i sänder och en prorektor som utses av styrelsen för samma mandatperiod som rektor. Styrelsen kan förlänga rektors mandatperiod till en ytterligare en 5 års mandatperiod, om rektor ger sitt samtycke. Rektors mandattid kan vara högst 10 år. Åbo Akademi kan ha en eller flera vicerektorer.

Den som väljs till rektor, prorektor eller vicerektor ska ha avlagt doktorsexamen, ha bevisad professorskompetens och ha den förmåga och yrkesskicklighet som behövs för att sköta rektors, prorektors eller vicerektors uppgifter. De som väljs ska ha i praktiken visad god ledarförmåga.

Prorektor fungerar som första ställföreträdare för rektor när rektor så beslutar eller när rektor av tvingande skäl är förhindrad att fungera som rektor.

Rektor i Vasa utses av styrelsen på förslag av rektor bland gruppen prorektor, vicerektorer och fakultetsdekaner.

Prorektors och vicerektorernas uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

2.8 Rektors uppgifter

Rektor har till uppgift att

- 1) omsorgsfullt främja Åbo Akademis intressen
- 2) leda universitetets verksamhet och besluta om sådana ärenden som gäller Åbo Akademi och i fråga om vilka det inte har föreskrivits eller bestämts att de ska skötas av något annat organ
- 3) svara för att uppgifterna sköts ekonomiskt, effektivt och på ett resultatrikt sätt
- 4) svara för att bokföringen är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt
- 5) svara för beredningen och föredragningen av ärenden som behandlas i styrelsen
- 6) svara för verkställigheten av styrelsens beslut
- 7) besluta om anställning och uppsägning av personal inklusive annan ledande personal som inte utses av styrelsen
- 8) leda och ansvara för implementeringen av Åbo Akademis strategi via modellen för verksamhetsledning
- 9) representera Åbo Akademi i delegationen för samordning av den svenska högskoleutbildningen
- 10) föreslå prorektor och annan personal direkt underställd rektor för styrelsen och besluta om omfattningen av och innehållet i uppdraget, samt även föreslå avsättande av desamma
- 11) initiera nedläggning av befintligt utbildningsprogram samt initiera nya utbildningsprogram
- 12) besluta om annat som gäller Åbo Akademi och som inte reglerats i lag eller andra styrdokument.

Rektor företräder Åbo Akademi i ärenden som hör till rektors uppgifter.

När rektor utfärdar styrdokument kallas de reglementen eller rutiner.

Rektor har rätt att närvara och yttra sig vid Åbo Akademis alla organs sammanträden.

2.9 Ledningsgrupp

Åbo Akademi har en ledningsgrupp som är ett rådgivande organ för rektor som har högst 8 medlemmar, med företrädare verksamma på båda campus. Syftet med ledningsgruppen är att stärka mångfalden av perspektiv på organisationen och verksamheten. Rektor utser ledningsgruppen efter att ha inhämtat styrelsens åsikter.

2.10 Förvaltningsorganet i Vasa

Åbo Akademi har i enlighet med universitetslagens 76 § 2 mom ett kollegialt förvaltningsorgan för campus i Vasa. Rektor tillsätter förvaltningsorganet för en mandatperiod på 3 år. Rektor i Vasa fungerar som ordförande för förvaltningsorganet.

Förvaltningsorganets roll är att koordinera de gemensamma funktionerna i Vasa. Därtill har förvaltningsorganet i uppgift att utveckla Åbo Akademis samhällskontakter i Vasa och övriga Österbotten samt samarbete med universitet och högskolor i regionen utgående från Åbo Akademis strategi och beslut som kopplar till implementeringen av strategin.

Förvaltningsorganet har minst 6 och högst 11 medlemmar utöver ordförande. Rektor utser förvaltningsorganet på förslag av institutionerna med verksamhet på campus i Vasa och av studentkåren enligt följande:

- pedagogiska institutionen: minst 2 och högst 3 representanter, varav 1 från Vasa övningsskola
- samhällsvetenskapliga institutionen: minst 1 och högst 2 representanter
- institutionen för teknik och informationsteknologi: minst 1 och högst 2 representanter
- institutionen för natur- och hälsovetenskaper: minst 1 och högst 2 representanter
- studentkåren: minst 1 och högst 2 representanter.

2.11 Fakulteter

Åbo Akademi är ett universitet med två fakulteter:

- Fakulteten för human- och samhällsvetenskap
- Fakulteten för naturvetenskap och teknik

Fakulteterna är administrativa enheter. Fakulteterna har verksamhet på Åbo Akademis båda campus.

2.12 Fakultetsråd

Fakulteterna har fakultetsråd. Ett fakultetsråd består av fakultetsdekanen och enligt vad styrelsen beslutar, minst 9 och högst 18 medlemmar, som alla har en personlig suppleant. Mandatperioden är 3 år. Professorerna och gruppen forskare, lärare och övrig personal samt studerandena har lika många företrädare i fakultetsrådet. Professorerna och gruppen forskare, lärare samt övrig personal utser sina företrädare genom val inom grupperna enligt instruktionen om val. Studentkåren utser företrädarna för studerandena.

2.13 Fakultetsrådets uppgifter

Till fakultetsrådets uppgifter hör att

- 1) ansvara för att verksamhet är ordnad så att hög internationell kvalitet säkerställs inom forskning, utbildning och undervisning med iakttagande av etiska principer och god vetenskaplig sed
- 2) till rektor ge förslag till fakultetens verksamhetsplan inklusive personalplan och budget
- 3) till Utbildningsrådet ge förslag till examensstrukturer och lärandemål för examina, biämnena och valfria studier samt andra examensbestämmelser utom för forskarutbildning
- 4) utse sakkunniga för docentansökningar, bedöma behörigheten och göra framställning om docenttitel
- 5) till Rådet för strategisk verksamhetsledning och kvalitetssäkring initiera extern excellensgranskning av fakultetens utbildningar
- 6) till Rådet för strategisk verksamhetsledning och kvalitetssäkring initiera extern excellensgranskning av fakultetens forskningsmiljöer
- 7) till rektor föreslå rekrytering och anställning av professorer och tenure track-professorer
- 8) besluta om fakultetens hedersdoktorer i anslutning till Åbo Akademis promotion.

2.14 Fakultetsdekan

Fakulteterna har en fakultetsdekan som utses av styrelsen på förslag av rektor. Fakultetsdekanen rapporterar till rektor och hans mandattid är 5 år. Behörig är den som har doktorsexamen, har mångsidig erfarenhet av akademiska uppdrag, goda insikter i ekonomihantering och i praktiken visad god ledarförmåga.

Fakultetsdekanens huvudsakliga ansvar är administrativt. Fakultetsdekanens uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

2.15 Utbildningsrådet

Åbo Akademi har ett utbildningsråd som utses genom val. Rådets mandatperiod är 3 år. Utbildningsrådet leds av vicerektor för utbildning och har 12 medlemmar som alla har en personlig suppleant. Professorerna och gruppen forskare, lärare och övrig personal samt studerandena har lika många företrädare. Professorerna och gruppen forskare, lärare samt övrig personal utser sina företrädare genom val inom grupperna enligt instruktionen om val. Studentkåren utser företrädarna för studerandena.

Utbildningsrådets uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

Utbildningsrådet kan ge förslag till Åbo Akademis verksamhetsplan till den del som rör utbildningsverksamhet på övergripande nivå.

2.16 Forskningsrådet

Åbo Akademi har ett forskningsråd som utses genom val. Rådets mandatperiod är 3 år. Forskningsrådet leds av vicerektor för forskning och har 12 medlemmar som alla har personlig suppleant. Professorerna har 6 medlemmar. Gruppen forskare, lärare och övrig

personal och gruppen forskarstuderande har tillsammans 6 medlemmar. Medlemmarna utses genom val inom grupperna enligt instruktionen om val.

Forskningsrådets uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

Forskningsrådet kan ge förslag till Åbo Akademis verksamhetsplan till den del som rör forskningsverksamhet på övergripande nivå.

2.17 Institutioner

Fakulteterna har institutioner. Institutionerna är akademiska resultatenheter och tilldelas medel i budgeten enligt Åbo Akademis interna fördelningsmodell.

2.18 Särskilda enheter

Vid fakulteter och institutioner kan finnas särskilda enheter. Styrelsen kan inrätta och upplösa särskilda enheter. Enheterna har en av rektor utsedd person som ansvarar för verksamheten. Ifall personen som ansvarar för enheten rapporterar till rektor utses personen av styrelsen på förslag av rektor.

Åbo Akademis bibliotek är en särskild enhet på universitetsgemensam nivå. Enheten leds av en överbibliotekarie. Överbibliotekarien rapporterar till rektor och utses av styrelsen på förslag av rektor.

2.19 Institutionens prefekt och institutionsråd

Institutionerna leds av en prefekt som utses bland institutionens professorer av institutionsrådet. Prefektens mandatperiod är 3 år. Behörig är den som har mångsidig erfarenhet av akademiska uppdrag och i praktiken visad god ledarförmåga. Rektor kan befria prefekten från sitt uppdrag under hans mandattid om det finns vägande skäl.

Prefektens huvudsakliga ansvar är akademiskt. Prefekten är institutionens högsta chef och leder den akademiska personalen. Prefektens uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

Varje institution har ett institutionsråd som väljs i enlighet med Åbo Akademis valinstruktion. Mandatperioden är 3 år. Institutionsrådet har, utöver prefekten, 6–12 medlemmar som alla har en personlig suppleant. Professorerna och gruppen forskare, lärare och övrig personal, samt studerandena har lika många företrädare i institutionsrådet. Professorerna och gruppen forskare, lärare samt övrig personal inom institutionen, utser sina företrädare inom grupperna och företrädarna för studerandena utses av studentkåren.

Uppgifter, ansvar och befogenheter för institutionsrådet fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

I institutionsrådet för pedagogiska institutionen, i kategorin forskare, lärare och övrig personal, kan högst två av medlemmarna och två av suppleanterna tillhöra Vasa övningsskola.

Styrelsen kan i en instruktion för en särskild enhet (som exempelvis Vasa övningsskola) fastställa att ett institutionsråd vid en institution inom en fakultet har ytterligare eller avvikande uppgifter som gäller enheten.

2.20 Rådet för verksamhetsledning och kvalitetssäkring

Åbo Akademi har ett råd för verksamhetsledning och kvalitetssäkring som utses av rektor. Rådet leds av rektor och har 5–8 medlemmar.

Rådets uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

2.21 Examensnämnd

Åbo Akademi har en examensnämnd för behandling av ärenden som gäller begäran om rättelse av studieprestationer på alla nivåer. Utbildningsrådet utser examensnämnden, som har en ordförande och andra medlemmar. Alla medlemmar har en personlig suppleant. Ordföranden och ordförandens suppleant ska vara professorer. Av de övriga medlemmarna ska minst hälften vara lärare och minst en studerande vid universitetet. Studentkåren utser företrädaren för studerandena.

Nämndens uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis reglemente om ledning och delegation.

2.22 Språknämnd

Åbo Akademi har en språknämnd. Rektor utser språknämnden, som har en ordförande och andra medlemmar. Lärarnas kunskaper i svenska och finska visas inför språknämnden.

Nämndens uppgifter, ansvar och befogenheter fastställs i Åbo Akademis instruktion om de kunskaper i svenska och finska som krävs av lärare vid Åbo Akademi (25.2.2010).

2.23 Valnämnd

Åbo Akademi har en valnämnd. Rektor utser nämnden, som har en ordförande och andra medlemmar.

Närmare bestämmelser ges i instruktionen om val.

3 Övriga bestämmelser

3.1 Revision

Universitetskollegiet utser två revisorer och två revisorssuppleanter. Av revisorerna ska minst en vara en OFGR-revisor och minst en vara CGR-revisor eller en revisionssammanslutning vars huvudansvariga revisor uppfyller dessa krav.

Revisorernas mandat är högst fem år.

Revisorerna utför revision av Åbo Akademis räkenskaper och lämnar en bokslustberättelse till universitetskollegiet före utgången av april månad året efter räkenskapsåret.

Åbo Akademi University // Tuomiokirkontori 3, FI-20500 TURKU // Phone: +358 2 215 31 // abo.fi

3.2 Intern revision

Åbo Akademis styrelse ansvarar för planering, verkställighet och övervakning av intern revision eller annan kontroll vid Åbo Akademi. Den som observerar oegentligheter i ekonomiförvaltningen ska underrätta ansvarspersonen för intern revision eller annan person som styrelsen utsett. Närmare anvisningar om intern revision finns i instruktionen om intern revision.

3.3 Ikraftträdande

Den här ledningsinstruktionen träder i kraft 1.8.2025 och ersätter den tidigare ledningsinstruktionen. Åtgärder som krävs för verkställigheten av den här instruktionen får vidtas innan instruktionen träder i kraft.